

Юрій Федькович

Буковина

Заснована 1885 року, першим редактором газети був Юрій Федькович.

Четвер,
20 липня
2023 року
№29 (2853)

bukovyna.site

«На гострій грані...»

Пам'яті поетеси Людмили Ільїної

ЦІЄЇ ВЕСНИ у віці шістдесяті восьми років відійшла у вічність Людмила Ільїна. Вона народилася й мешкала в Чернівцях, була членом Національної спілки письменників України, людиною незвичайною з огляду на своє поетичне ремесло і складну життєву долю. Змалку хворіючи дитячим церебральним паралічем, попри величезні потуги так і не здобувши здатності вільно ходити, вільно говорити, доквілля сприймаючи крізь скельця потужних окулярів і проникливий зір серця, Людмила Вікторівна провела в поєдинку з недугою все життя, залишившись у пам'яті тих, хто її знав особисто, натурою неймовірно сильною духом, водночас дуже тонкою і творчою. Їй вдалося успішно опанувати шкільні премудрості, закінчити філологічний факультет Чернівецького університету, в свої кращі часи бувати на окремих куль-

*/ Мне враг. // Я не буду / Воевать!
Не подставлю ножку. / С другом /
Трудно враждовать / Даже пона-
рошку»).*

А ось строфа із «Примхливої киці», та як багато в ній сказано: *«Навіть вовку не ввіймати / Сонячного зайченяти, / Там сігає, де захоче, / Ще й із сірого регоче: /- Клацати зубами марно / І, до того ж, це - негарно!»*

Вміння в кількох рядках акумулювати цікаві для дітей історії, динамічні, повчальні – дуже важливо для дитячого автора, як і те, що це мусить бути, от як у нашому випадку, – поезія в її кращому розумінні. Примітно, що перші три книжки Л. Ільїної («Хорошо иметь друзей», «Разговаривали пони», «Сам игрушки мастерю») вийшли у видавництві «Веселка» великими тиражами, їх читала вся Україна. Пізніше ж місцем публікації стали переважно Чернівці, і хочеться вірити, тут найбільше збережеться пам'ять про цю талановиту й неординарну жінку, звідси її вірші мусять іти в світі завдяки своїй популяризації.

Думаючи сьогодні про творчість Л. Ільїної – і для дітей, і для дорослих, не перестаю дивуватись, як ця письменниця спромоглася жодним словом не відреагувати на ідеологічні запити минулого, натомість без жодного пафосу думати й говорити про складнощі нашого внутрішнього буття, про людяність і благородство котрі мають

Чернівецького університету, в свої кращі часи бувати на окремих культурно-мистецьких заходах міста, а головне – вириватися з лежачого інвалідського візка і йти до свого читача з поезією як душевним одкровенням. Книжки, газетно-журнальні публікації, кілька пісень, написаних у співавторстві з композитором Мар'яном Гаденком, обласна літературна премія імені Дмитра Загула, ряд статей про творчість письменниці – зі свого боку визнання Л. Ільїної, свідки її «вписаності» в загальнолітературний контекст.

У тому, що Л. Ільїна відбулась, заслуга значною мірою її батьків, учасників Другої світової: одразу ж по війні вони, люди російськомовні, оселились на Буковині й прожили тут до скону, полюбивши наш край і ставши для своєї талановитої доні найнадійнішою опорою в житті. Це про таких, як Ільїни, – відоме твердження Сергія Жадана: «Можна любити Україну й російською мовою». Людмила Вікторівна також думала й писала переважно нею, хоч у 90-х вона все настійливіше пробувала себе у віршах українською, старанно вивіряючи за словниками те, що здавалося сумнівним. Так після дев'яти збірок російською з'являється в 2009-му десята – україномовна «Примхлива киця». Вона, як і п'ять інших, адресувалась дітям, із дітьми Л. Ільїна була особливо дружня і безпосередня, так схожа на них коротесенькою стрижкою і відкритістю душі. Ось актуальна сьогодні та й завжди «Гра» («Вышли мы во двор с утра, / Началась у нас игра. // Ну, спасайся! / Ну, беги! / Нынче мы с тобой / Враги. // Не привыкну я никак: / Лучший друг – / И вдруг

и говорить про складність, насущність і благородство, котрі мають панувати в світі як господарі, про балансування чутливої, зболеної душі між землею і небом. Дивовижна мудрість вочевидь і не давала ліричній героїні цієї поетеси та і їй самій права скиглити і спускатися до бравади: «А Время / Пробивает нас / Навылет – / У каждого / Своя Голгофа есть, – / Но жизнь / Вовеки нам / Не опостылит, / Пока сильны в ней / И любовь, / И честь». А ось щире й відверте суто своє, котре разом з тим сприймається як відчуття багатьох: «Живу на острой грани / Свобод / И несвобод, / Где радость / В выси манит, / А боль / Стреножит взлет. // Живу на острой грани. / Так эта грань остра, / Что даже мысли / Ранит, / Жжет, / Как огнем костра».

Живучи повсякчас «на гострій грані», а з огляду, мабуть, на власну «російськість» сприймаючи події теперішньої війни дуже болісно (болісніше, ніж власну самотність), Людмила Ільїна дала нам усім важливий урок того, як варто цінувати життя й одне одного, як жити гідно, навіть коли життя нестерпне, і як, попри все, рухатися вперед і вище. Навіть у статусі більше російськомовної авторки це була чесна праця на українську літературу, її душевно-емоційне, змістове та й формальне збагачення. У такий спосіб творча спадщина також стає пам'ятником особливого роду, може, й тривкішим за камінь.

Лідія КОВАЛЕЦЬ,
професор кафедри української
літератури
Чернівецького національного
університету
імені Юрія Федьковича.